

Redactare: Maria Fărimă
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TOMȘA, ȘERBAN

Ninge la Iasnaia Poliana : povestiri / Șerban Tomșa. - Pitești :

Paralela 45, 2020

ISBN 978-973-47-3153-4

821.135.1

Ninge la Iasnaia Poliana

Șerban Tomșa

Povestiri

Cuprins

Jim cel îndrăgostit de albastru / 9

Ninge la Iasnaia Poliana / 11

Când Dumnezeu a cerut puțină apă / 13

Noiembrie, iepuri mecanici / 17

Insula (un exercițiu cinematografic) / 25

Nu există țară pentru artiști / 31

Neologismele lui Gondolieru' / 35

Fata de la oraș / 43

O vizită la 1925 / 47

Arena nr. 4 / 59

Vizitatorul nocturn / 63

Roșu și albastru / 67

Baia de mulțime / 71

Ambulanța / 75

Atitudine de împărat / 79

Fereastra / 83

Strada morților / 91

Un înger lovit pe trecerea de pietoni / 95

Moartea este un domn care mă vizitează spre dimineață / 97

În cel îndrăgostit de albastru

Pentru Teodor Dună și Cosmin Perța, cu prietenie

Lui George Udroiș, cu prietenie

Ninge la Iasnaia Poliana

Jim cel îndrăgostit de albastru

Jim se îndrăgosti fulgerător de albastru într-o primăvară, când i se umflară amigdalele și trebui să-și dea în gât cu albastru de metil. Văzând rezultatul tratamentului, își vopsi părul și mustața în albastru, își trase un costum albastru și își cumpără melon albastru. Găsi într-un magazin chiloți și pantofi albaștri, care se asortară la gardul nou construit, vopsit în albastru. În curte avea un vișin pipernicit, pe care Jim îl făcu repede albastru, cu un spray cumpărat la colț de stradă. În doi ani își albăstri soția cu argint coloidal și începu să aibă impresia că este urmărit pe stradă de doi bărbați în uniforme și cu șepci albastre.

Într-o seară, când traversa strada la semafor, Jim fu lovit de o mașină albastră. În ultimele clipe de viață își îndreptă privirea în sus și văzu o lună verde, răsărind pe un cer roz.

Jim cel îndrăgostit de albastru

Jim se îndrăgostise de albastru într-o primăvară, când
l se întâlnise întâia oară la un magazin de haine. Alina
era în vârstă de douăzeci și doi de ani și avea o părere
destul de bună despre el. El era un băiețel simpatic și
plăcut, cu o privire caldă și un zâmbet care se vedea
chiar și atunci când era puțin trist. Alina îl văzuse
într-o zi la un magazin de haine și se îndrăgostise de el
pe loc. El era un băiețel simpatic și plăcut, cu o
privire caldă și un zâmbet care se vedea chiar și
atunci când era puțin trist.

Alina se îndrăgostise de el pe loc. El era un băiețel
simpatic și plăcut, cu o privire caldă și un zâmbet
care se vedea chiar și atunci când era puțin trist.

Ninge la Iasnaia Poliana

Este zăpadă cu soare. Acoperișurile sclipesc, streșinile șiroiesc, oamenii calcă într-un fel de piftie alburie, care se risipește în jur și îi stropește pe trecători.

— Bătrâne, oftează Luigi, privind pe fereastră, nimic nu mă deprimă mai mult decât peisajul ăsta. Auzi tu, iarnă cu soare!

— Ehe, la Iasnaia Poliana nu vezi așa ceva, spune un student, specialist în literatura rusă. Chiar dacă iese uneori puțin soare, zăpada nu se topește și nu e ca floșcăiala de aici. Cred că acum la Iasnaia Poliana ninge ca-n basme.

— De ce nu putem să fim și noi acolo, bătrâne? întrebă Luigi înciudat.

Ies la spălător. Din ușă îl văd pe Miodrag, sârbul care e de serviciu azi la poartă, și-mi pare abătut. Știu că e cardiac și mă duc la el.

— Ți-e rău, bătrâne? îl întreb. Iar te doare inima? Pot să fac ceva pentru tine?

— A, acum nu mă doare nimic, bătrâne. Mă gândeam și eu, ca prostul, cum ninge la Iasnaia Poliana.

La întoarcere, dau peste Emil.

— Bătrâne, îmi spune Emil, am băut o vodcă ardeiată cu Serghei și mi-a povestit rusul cum ninge la Iasnaia Poliana! E o nebunie, bătrâne, cât de frumos poate să viscolească acolo!

Mă îmbrac și ies către stația de troleibuz din fața Operei. Locuiesc la parterul căminului studențesc Kogălniceanu, lângă Facultatea de Drept. Pe alee mă ciocnesc, neatent, de Ionică Banu, un coleg mai mare.

— Ce faci, bă? mă întreabă el mirat. Unde te duci așa chitit?

— La Iasnaia Po... Mă duc până la facultate să-mi iau noul orar. Că s-a schimbat și...

Umezeala e deranjantă. Pătrunde, prin pantofi, până la glezne. Soarele ți se vâără în creier. În stație văd o tânără brunetă, cu un păr lung, intrându-i în ochi. Își mijește ochii, ca și mine, pentru a putea suporta violența luminii. Îmi zâmbește încurajator.

— E o aiureală, zic eu. Dar la Iasnaia Poliana ninge frumos.

Expresia fetei se schimbă brusc.

— Poftim? întreabă ea.

— Ziceam că la Iasnaia Poliana ninge foarte frumos. Acolo iarnă!

Necunoscuta se precipită către autobuzul care a sosit. Al meu încă nu venise. De pe scara autobuzului îmi mai aruncă o ultimă privire, îngrijorată.

Când Dumnezeu a cerut puțină apă

În ținutul din care dispăruseră ulmii și turturelele, verile erau prea călduroase, iar iernile prea geroase. Printre salcâmi, duzi, libelule și ulii păsărari, potecile se strecurau leneșe, către nicăieri.

Într-o zi, un om negricios a prins un uliu maiestuos și l-a legat cu o sfoară groasă de tulpina unui soc, crescut lângă bucătărie.

— Îl țin aici până moare de foame și de sete, și pe urmă îl împăiez, rânjise omulețul.

Dar uliul se ținea pe picioare și după patru săptămâni. Când piticul cel negru se apropia, pasărea își zburlea aripile, pregătindu-se să se apere. Într-o după-amiază de vară, bărbatul țigănos și-a pierdut răbdarea, a luat toporul de pe un butuc și a tăiat uliul în bucăți, începând cu picioarele. Băiatul văzuse cum vietatea țipa de durere și se zvârcolea în agonie. A fugit în cimitir, printre stânjeneii violeți și crinii cu parfumuri grele, înecăcioase, unde a încercat să citească din *Cireșarii*. Dar n-a reușit.

Vecinul din fața casei, roșu și buhăit, dormea până târziu și sfoarăia de se scuturau merele din cei doi pomi aflați la poartă și se speriau oamenii care treceau pe poteca de lângă gard.

— Cât e ceasul? îl întreba el pe băiat, ieșind din bojdeucă și întinzându-și oasele.

— Stai să mă uit, răspundea piciful și intra să se uite la ceas, deși știa că grăsanul se trezește mereu la ora zece.

După aceea, roșcovanul îl întreba pe copil cât face nouă înmulțit cu șapte. Omului i se părea că asta este cea mai grea problemă din lume. Lămurit și somnoros, se întorcea la patul său și se culca din nou. În spatele bojdeucii în care stătea puștiul, locuia un bătrân care avea fel de fel de sfârleze, lanterne și jocuri de cuburi. Moșul îndrăgea tigvele pe care le cultiva prin toată curtea și iepurii pe care îi prindea și îi împăia. Într-o zi a trecut pe drum, călcând cu picioarele goale prin pulberea fierbinte a șoselei, cel mai bătrân dintre toți bătrânii pe care îi văzuse copilul. Avea un băț în care se sprijinea și șchiopăta vizibil. S-a oprit în drum, a oftat, și-a trecut mâna-i tremurătoare prin barba albă și neîngrijită și i-a zis văduvoii iubitor de tigve și de sfârleze:

— Dă-mi și mie... ăăă... să fumez... ăăă... nițică apă!

— Ia ascultă! Nu ți-e rușine să-ți bați joc de mine? s-a mâniat colecționarul de iepuri împăiați. Apa se bea, nu se fumează! Mă iei de prost? Du-te și... fumează apă în altă parte!

— Ai dreptate, s-a scărpinat necunoscutul în cap, trebuia să fiu mai atent. Dar, vezi dumneata, eu sunt Dumnezeu și am voie să mai greșesc. Și a pornit încetișor mai departe, printre pietrele drumului, șontâc, șontâc. După câteva secunde de uluială, stăpânul jucăriilor s-a îngălbenit la față și a fugit în casă, după apă. Când s-a întors, străinul dispăruse fără urmă. Pe drum nu se mai vedea decât praful ușor, stârnit de pașii săi.

Vecinul a început să tremure, a căzut la pat și a făcut febră. A zăcut câteva zile. După ce și-a revenit n-a întârziat să pună, pe

pătușul de lemn de la poarta sa, o oală de pământ plină cu apă, care avea să-l aștepte în fiecare zi pe Dumnezeu.

Apa se înfierbânta vara și îngheța iarna, când spărgea vasul în care era pusă.

Noiembrie, iepuș mecanic

Noiembrie, iepuri mecanici

Când se trezi, soarele era aruncat departe, pe cer. Se foi puțin în pat și încercă să ațipească din nou. Aerul rece, din camera înaltă, nezugrăvită de mulți ani, îl pătrundea până la piele și îl înfiora. Ar mai fi dormit, dar îl treziseră țipetele păunilor flămânzi și cântecele triumfale ale cocoșilor. Se auzeau și ușile bubuind înfundat, ca niște tunuri îndepărtate, semn că profesorul Catalan venise să hrănească păsările.

Trase plapuma pe cap, dorindu-și să alunece din nou în somn. Frigul de noiembrie îl cuprindea însă, răbdător, din toate părțile, iar pielea părea că i se rărise asemenea învelitoarei vechi, numai văi, dealuri și cocoloașe tari. Dar lumina reverberând în zăpada de afară nu îl deranja. De când se știa, iubea iarna, cu viscole și zăpezi de frișcă ținută în frigider. Când începea să ningă, simțea că s-a întors cu adevărat acasă, că trăiește într-o ficțiune și o mare bucurie îl așteaptă undeva, într-o casă acoperită cu nămeți și încălzită cu resturi vegetale. Elev de liceu fiind, apucase să-și petreacă vreo două vacanțe la bunicul său, care construise și conacul în care locuia acum Casoss. Bătrânul era moșier de modă veche și făcea cu nepotul lungi plimbări pe întinsul său domeniu. Lua de fiecare dată pușca nu pentru a vâna, ci pentru a-i speria pe braconieri.